

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Motus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Vel post mortem formidolosi.

Emblema CLXX.

Cetera miscescent coriumq; flebit ouillum,
Si confecta lupi tympana pelle sonent.
Hac membrana ouium sic exhorretur, si hostem
Exanimis quamuis non ferat exanimem.
Sic cuncte detracta Testas in tympana versus,
Boemos potuit vincere pontifices.

Cum laruis non luctandum.

Emblema CLVIII.

Facida moriens percussu cuspidae Hector,
Qui toties hostes vicerat ante suos:
Comprimere haud potuit vocem, in sulc. utibus illis,
Dum curris & pedibus necere vincula parant.
Distraxit ut libitum est, sic casti luce leuiss
Conuellunt barbam vel simidi lepores.

F A B U L A E.

Afinus & Olitor.

Seruans apud olitorem afinus, cum perpetuis laboribus fessio
pabulum exiguum praebetur, precibus suis locum exorauit, vt il-
lo domino liberatus ad alterum perueniret. Ita venum iarus, nactus
est herum figulum. Quo in seruitio, cum & luti & vasorum oneri-
bus grauaretur, minus sibi viuendum putabat, & multo quam prius
maionibus precibus, vt liberearetur, Iouem fatigabat. Ioue igitur
volente, tertio venit, addictusque fuit cerdoni. Apud quem, cum
quae gererentur, videret: Heu mihi! cum gemitu, inquit, quanto
prios seruitutes tolerabiliores erant. Nam ab hoc intelligo, etiam
pelli meae periculum imminere.

Fabula offendit, tum maxime homines veterem fortunam re-
quirere, cum nouam experiri coeperint.

Cygnus.

Cygnus, qui Latine Olor dicitur, edens ad mortem (vt fertur)
suauissimum carmen, interrogatus a Ciconia, haec enim illud for-
tasse exaudierat: Quae res illo tempore faceret, vt cantare & gaudere
liberet. Hinc respondit olor: Spe fieri bona vitae melioris, & animi
quodam praefigio futurae felicitatis, in quam ex hac vita migrare
se inteligeret. Quenam illa esse posset, interrogante sulta aue, vt
eam absolueret: An tibi illa parua videtur, inquit, quod tum neq;
quaerendi victus, neque inlidiarum metu afficiat, neque excrucia-
bor.

Docet fabula, mortem non esse extimescendam, quae cum ad
meliozem bonos vitam quasi transferat, tum a multis mulieris ab-
ducatur.

Consule Titulum de Vita.

Motus.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Motus, Graece κίνησις, & κίνησις moueo dicitur. Est autem
motus actus in potentia, secundum Arist. lib. 3. Phys. Item motus
motio etiam dicitur. Hinc terrae motus, cuius causa sunt
venti in cauernis terrae inclusi.

Motiva vis sensitiua duplex est, scilicet Naturalis & Animalis. Vis
motiua naturalis est, quae non mouet per apprehensionem, nec est
subiecta imperio rationis. Et talis est virtus vitalis & pulsatiua, quae
mouet arterias, & cor secundum dilatationem, & constructionem.
Et huiusmodi virtus est in corde, sicut in proprio organo. Vnde so-
lum habet esse in animalibus perfectis, pulmonem & cor habenti-
bus. Et haec vis per spirationem & respirationem est principium
contemperandi calorem cordis, & corporis. Vis motiua animalis
est, quae mouet per apprehensionem, & est triplex, quaedam mouet
per modum dirigentis, quaedam mouet per modum imperantis, &
quaedam per modum exequentis. Ex B. Thom. Opusculo de potentis
animae, c. 5. De his videre potes latius supra in arboze Anima.

POETARVM DICTA.

Ouid. 13. Met.

Omnia mutantur, nihil in aeternis, errat & illinc
Huc ventis, hinc illuc.

Ibidem.

Cum sint haec forsitan illa
Hac translat a illic, summa tamem omnia conuulsi
Nil equidem durare diu sub imagine cadent
Crediderim, sic ad ferrum sensus ab auro
Secula, sic toties versa est fortuna locum.
Vidi ego, quod fuerat quondam sortibus istis
Esse fessum: vidi factas ex aurove terras.

Hor. 3. Carm. 29.

Cetera flumini

Riuu feruntur nunc medio in aluoc
Cum pace delabentis Erynciam
In mare nunc lapides adejos,
Stripesq; raptas, & pecus, & domus
Voluentis vna non sine montium
Clamore, vici neq; glau.
Cum fera diluuiis quietos
Irrit at amnes.

Lucret. 1.

Semper in assiduo motu res quaque geruntur,
Boet. 3. 9.

Qui tempus ab auro

Ire iubes, stabilitq; manens diu cuncta moueri,
Manil. 4.

Est aequale nihil, terrenis adspice tradam,
Et maris, & notis fugientia flumina ripis,
Crimen vbiq; frequens, & lauis voxia iuncta est
Sic sterilis terris lacus interuenit annus,
Ac subitus rumpit paruo discrimine fretus,
Et modo portus erat pelagi tam facta Charybdis,
Laudatq; cadit post paulum gratia ponti,
Et nunc per scopulos nunc campis labitur amnis,
Aut factens iter, aut quarens veniunt redire.

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Motus dicitur eius, quod esse potest, actus, quae ex-
vim habet. lib. 3. de Nat. c. 2. T. 6. & 110. Metaph. c. 8.

Motus actus quidam videtur esse, sed tamen imperfectus,
clinatus. ibid. T. 15.

Motu dicitur omne id, quod mouet, quod idem eam vim
quod pulsa agitari possit, & cuius vacuitas a motu quae-
ibid. T. 16.

Ignoratio motu, naturae etiam ignorantia sequitur. lib. 3.
c. 1. T. 1.

Tot sunt motus, mutationisque genera, quot rerum. ibid.
1. 10. Metaph. c. 8.

Motus omnis velociore est & tardior. 1. 4. de Nat. c. 10. T. 6.

Magnitudinem motus comitatur, & quia vnus magnitudi-
petua & continua est: motus etiam alidius esse dicitur,
ex motu. 1. 4. de Nat. c. 11. T. 99.

Mutatio omnis naturae de itatu id quod est dimouet. 1. 4.
c. 13. T. 127.

Motus omnis a quodam incipiens ad quiddam peruenit.
Nat. 1. 1. T. 3.

Tota sint motus genera necesse est: Qualitatis, Quantitatis,
Locum. ibid. T. 3.

Omne quod mouetur, tribus modis mouetur: vel adiectum,
vel quod eius pars aliqua mouetur, vel per se. lib. 5. de Nat.
T. 17.

Nec motus in motu, nec ortus in ortu, nec vno nomine
in mutatione reperitur. ibid. T. 10.

Magis motus motui contrarius est, quam quies. 1. 5. de Nat.
T. 62.

Vnus omnino motus is, qui perfectus est, dicitur: siue
vnus, siue specie, siue ratione & natura sua. lib. 8. de Nat.
T. 42.

Neque eius, quod mutatur, neque temporis, in quo mouetur,
primum quicquam potest reperiri. lib. 8. de Nat.
T. 49.

Si semper sit tempus: motus etiam aeternus sit necesse est.
Nat. c. 1. T. 11.

Necesse est omnis mutationis finem esse contrarium, in quo
existat, & in infinitum nihil moueri. lib. 8. de Nat.
T. 16.

Motus vnus & continuus est is, qui vnus est, & vno tempore
que in eo, quod specie non differt. lib. 8. de Nat.
T. 64.

Motus quoque aliquis veratur, circumque voluitur, vnus est, &
tinuus, non is, qui per rectam lineam fit, nec iniuria. lib. 8. de
c. 9. T. 76.

Eodem & totum, & pars, vt tota terra & pars globi,
tura mouentur. 1. 1. de Caelo c. 3. T. 19.

Motui, qui in orbem fertur, nec vnde, nec quo fertur,
nec medium, nec terminus, nec medium omnino. lib. 2. de Caelo
T. 35.

